

Klímváltozási Csúcs

Támogassuk a zöld növekedést, védjük meg a bolygót!

2009. szeptember 22. – az Egyesült Nemzetek New York-i központja

Háttéranyag

A tudomány

„A tudomány követelményeinek megfelelően csökkentenünk kell az üvegházhatású gázok kibocsátását. Ebben különböző mértékű, de közös felelőssége alapján minden országnak részt kell vennie.”

– Ban Ki Mun, az ENSZ Főtitkára, 2009. augusztus 17.

Az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület (IPCC) megállapítása szerint a huszadik század folyamán a Föld felszínének hőmérséklete körülbelül 0,74°C-kal emelkedett. A tudomány komoly lépéseket tett azért, hogy a változás lehetséges okait meghatározza. Az IPCC 2007-es Negyedik Értékelő Jelentése szerint az éghajlati rendszer melegezése cáfolhatatlan, és a huszadik század közepe óta a Föld átlaghőmérsékletében megfigyelt legtöbb növekedés oka „minden valószínűség szerint” az emberek által termelt egyre nagyobb mennyiségű üvegházhatású gáz.

A IPCC Negyedik Értékelő Jelentése megállapította, hogy 1970 és 2004 között az üvegházhatású gázok kibocsátása 70 százalékkal növekedett. A szén-dioxidé pedig – ami ennek egyértelműen legjelentősebb forrása (az összes kibocsátott üvegházhatású gáz 77 százaléka) – 80 százalékkal. Az IPCC megállapítása szerint a szén-dioxid (CO₂), metán (CH₄) és a dinitrogén-oxid (N₂O) légköri koncentrációja 1750 óta az emberi tevékenységek köszönhetően jelentősen megnőtt, és mára bőven túlhaladja az iparosítás előtti idők értékeit.

Ha a kibocsátás a jelenlegi ütemben folyik tovább, és megkétszereződik az iparosítás előtti szint, akkor – az előrejelzések szerint – 2100-ra a világnak egy körülbelül 2-4,5°C-os, de legalábbis 3°C-ot elérő felmelegedéssel kell szembenéznie.

Általános egyetértés övezi azt, hogy a klímaváltozás egészének elkerülése mára lehetetlenné vált, és hogy az alkalmazkodási képességet mindenhol növelni kell, beleértve a nagy jövedelemmel rendelkező országokat is. Az éghajlati rendszer megbomlása világszerte megmutatkozik az egyre gyakoribb áradásokban, szárazságokban, hőhullámokban, amelyek komolysága csak egyre növekedni fog. Az alkalmazkodásra számos lehetőség van, köztük a katasztrófák veszélyének csökkentése érdekében tett erőfeszítések valamint a biztosítás és más kockázathárítási mechanizmusok. Ezek széleskörű használatára van szükség ahhoz, hogy csökkentsük a súlyosan fenyegetett közösségeknek az elkerülhetetlen éghajlati hatások miatt fennálló veszélyeztetettségét.

Példák az alkalmazkodásra régiónként*

- Víz: az esővízgyűjtés kiterjesztése, a víztárolás, a víz konzerválása
- Mezőgazdaság: a vetési időszakok és a vetőmagok fajtáinak szabályozása, a termő növények átültetése
- Infrastruktúra (beleértve a part menti területeket is): ütközőzónaként használható mocsarak létrehozása a tengerszint-növekedés és az árvizek ellen.
- Energia: megújuló energiaforrások használata, energiagazdaságosság

*forrás: IPCC

Az IPCC legszigorúbb, kibocsátást csökkentő tervének betartása mellett a világnak 50 százalékos esélye van arra, hogy az átlaghőmérséklet további növekedését 2°C-ra korlátozza. Ennek eléréséhez azonban széleskörű, globális csökkentési erőfeszítésekre van szükség, beleértve a már meglévő klímatervek további szigorítását a fejlett országokban és a kibocsátás egyidejű csökkentését a fejlődő országokban. Más szavakkal: a világnak el kell érnie a kibocsátás csúcsát 2020-ig, 2050-ig pedig egy az 1990-es szintnél 50 százalékkal alacsonyabb kibocsátási szintet. Az iparosodott országok számára ez azt jelenti, hogy 25-40 százalékkal kell az 1990-es szint alá csökkenteni a kibocsátást 2020-ig.

Egy ilyen terv alkalmazásának hatásai súlyosak, de alkalmazhatóságuk széleskörű elismerése növekszik, ha a kitűzött csökkentési cél teljes körű elfogadásra talál. Mégis – elsöprő tudományos tények bizonyítják, hogy – ha nem teszünk semmit, a klímaváltozás a gazdasági növekedést és a világ leginkább veszélyeztetett populációinak túlélését fogja fenyegetni:

Példák a klímaváltozás hatásaira*:

- 2020-ig mintegy 75-250 milliónyi afrikainak kell majd szembenéznie súlyos vízhiánnyal. Az eső alapú mezőgazdaságok (a legelterjedtebb módszer a térségben) terméshozamai egyes afrikai országokban akár 50 százalékkal is csökkenhetnek.
- A növény- és állatfajok 25-30 százalékát fenyegeti majd a kihalás veszélye, ha a globális átlaghőmérséklet növekedése eléri az 1,5-2,5°C-ot.
- A gleccserek és a hótakarók olvadásának egyre nagyobb aránya szökőárok veszélyével fenyeget, az idő előrehaladásával pedig csökkenteni fogja az éves vízolvadást olyan, hegyi övezetekben, ahol összesen több mint egy milliárd ember él (Hindukus, Himalája, Andok)
- Ma minden 10 katasztrófa közül 7 az éghajlattal kapcsolatos.
- Csak 2008-ban több mint 20 millió embernek kellett elhagynia lakhelyét váratlan, éghajlattal kapcsolatos katasztrófák miatt. 2050-ig, becslések szerint 200 millió embernek kell majd elhagynia lakhelyét a klímaváltozás hatásai miatt.

*forrás: IPCC, ENSZ, Stern Review 2006

További információk: www.un.org/climatechange